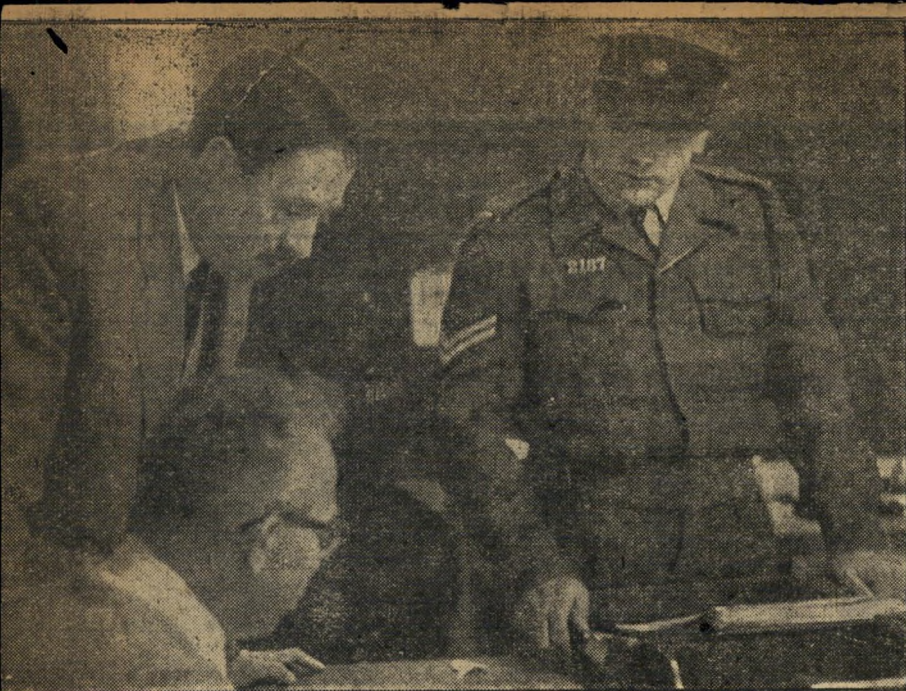

שופט פנחסוביץ, חותם ניירות) בבית-המשפט
תת-שר זקן חיפס ידיו

יומיים, של חלוקת הכסף במשפחה ואלף בעיות קטנות אחרות. הבעיה של תנועת האחדות הערבית היא כיום תוצאת נצחונה. האחדות הגיעה לשלב של ביצוע, ואנו נתקלים בבעיות שקודם לכן לא חשבנו עליהן זה די צרכן.

טען נשיא רע"ם: היוזמה להקמת רע"ם באה אך ורק מצד הסורים. קצוני הצבא הסורי באו במש" לחת לקאהיר, טענו כי שרי-הבטחון, כאלד אל-עיס, והרמטכ"ל, עפיף ביורי, התמכרו למעשה למוסקבה ועומדים למסור את סוריה לידי הקומוניסטים. אחרי משלחת הקצינים, שדרשו איחוד מיידי, באה משלחת של אנשי המושל במוסקבה, ואלה כעבור חמשה ימים חזרו והסכימו לכל. הופתענו. מודה המנהיג המצרי: האיחוד בוצע בחפזון, ללא הכנה מספקת.

אין רע"ם ששה לקראת איחוד גוסף, אך אין היא יכולה לסרב אם ארץ ערבית רוצה להתאחד עמה. "אולם אנהנו" הוסיף עבד אל-נאצר, בעשורת תנועה של עגלון המושל במוסקבה, "אנחנו רוצים להפעיל את המעצורים עד כמה שאפשר".

אין הוא רוצה להיות מנהיג יחיד של העולם הערבי. הוא ישמח לעלייתם של מנהיגים נוספים, כי "התנועה הערבית גדולה מאד, והיא זקוקה למנהיגים רבים".

בסך הכל מתקבל הרושם כי עבד אל-נאצר לא נקט עדיין בעמדה סופית, ועומד אישם באמצע הדרך, בין תובעי המנהיגים המיידי מאנשי אל-בעת, לבין תומכי האיר חוד ההדרגתי מן הסוג העיראקי. נטילת חלק מסמכויותיו של מנהיג אל-בעת, אכרם חורני, השבוע, באה למנוע את השתלטות אל-בעת על מדיניותו.

לאורך כל החזיתות. המגמה הכללית, העומדת מעל ומעבר למשברים החולפים, היא איחוד המרחב. לדעת רוב המנהיגים הערביים יתגשם איחוד זה שלבים-שלבם, חלקו באיחוד מסוג רע"ם, חלקו בהתקשרות רופפת עם מדינות נחשלות, כדוגמת היחסים הקיימים בין רע"ם לבין תימן. אך איש אינו מטיל ספק כי בסופו של דבר ינצח האיחוד לאורך כל החזיתות.

לבני ישראל, צורת האיחוד היא בעיה גרי רלת. אם תנצח המגמה הרוצת להקים מדינה ערבית אורגאנית, ייחודית, תעמוד ישראל לבדה במרחב מול גוש-ענק כזה. אולם אם ינצח רעיון הפרוצה הרוספת יותר, תוך שמירת עצמאות חלקית, לא ימנע הדבר השתלטות ישראל בתנאים חיוביים.

לדעת משקיפים זרים, לא גיבש עדיין רוב המנהיגים הערביים את דעתו הסופית על בעית ישראל. הם גושים לדחות את כל הבעיה עד להסדר הבעיות הערביות הפנימיות. אולם יהיה זה משגה היסטורי מרה" סכנות אם תישאר ישראל אדישה, מתחין עד אשר יקבל האיחוד הערבי את פניו ה"סופיות, ששוב לא יהיו נתונים לשינוי.

מנהיגות ישראלית המשתדלת להבין את מגמת האיחוד המרחבית והמנסה להטות איר תה לאסיק, שיאפשר את קיומה והתפתחותה של ישראל, תוכל למלא תפקיד גדול בי התפתחות זו. ללא מדיניות כזאת, לא תיר כל ישראל אלא לחכות עד אשר תהיה אר מכוד במדינה ערבית גדולה, מאוחדת ו"עולית".

היתה נטושה בין כמה וכמה זרמים. העיקריים בהם:

● זרמים לאומניים מקומיים בדלניים, בהנהגת מנהיגים מוכרים, ששייכו את עצמם לתנועה הלאומית הערבית, אך כפרו באיחוד גלוי. בין אלה: המשטר החדש בסוריה, ששיקרו דאגתו להגן על מקורות המים של סודאן; חביב בורגיבה, החולם עדיין על הנהגת גוש בדול של המגרב הערבי.

● הזרם המבקש איחוד ערבי כולל, אך בצורת קונפדרציה רופפת, תוך שמירת הריבונות המלאה של כל אחת מארצותיה. האיש המסמל מגמה זו: עבד אל-כרים קאסם, מנהיגה של מדינה בה יש חשיבות רבה מאד למיעוט הכורדי, האוהד את הלאומנות הערבית אך אינו רוצה להיטמע בה. חלק אחר של זרם זה: המשטר החדש בלבנון, השולט על מדינה בה תופס המעוט המארוני עמדה דומה לזו של הכורדים בעיראק.

בשני המקומות תומכים הקומוניסטים, המפלגה המאורגנת החשובה ביותר במרחב, במגמה זו. הסיבה: רצונה של ברית-המרצות לקיים לעצמה חופש-תמרון בין מדינות ערביות שונות. אירצונן של המפלגות הקומוניסטיות להתפרק במדינה הכפופה ליגאל עבד אל-נאצר, הקומוניסטים אינם יכולים לשכוח כי הסיבה העיקרית להצטרפות המבוהלת של סוריה לרע"ם היתה פחדם של מנהיגי סוריה מפני השתלטות הקומוניסטים.

● הזרם הרוצח להקים "מדינה ערבית אורגאנית" מאוחדת, בכל רחבי המרחב, תוך שמירת אוטונומיה כלכלית מקומית בכל אחד מחבלי המדינה. התומכים העיקריים של כיוון זה הם אנשי מפלגת אל-בעת, המס' לגה החשובה היחידה במרחב מלבד הקומוניסטים. אל-בעת היא מפלגה כל-ערבית, לאומנית וסוציאליסטית, אשר מרכזת ה"המשקאי מטיל משמעת חמורה גם על ה"סניפים במצרים, בירדן, בלבנון ובעיראק. מוחמד עבד אל-סלאם עארף היה מנהיג קו זה בעיראק.

אל-בעת הגיעה למסקנה כי אי-אפשר לכונן לפי שעה משק מרחבי אחיד, מאחר שלכל אחת מארצות המרחב — ובעיקר למצרים, לסוריה ולעיראק — ישנן בעיות פנימיות שונות לחלוטין, ואין לדרוש מה"עיראקים, למשל, להעביר את הכסות-הנפס שלהם למימון הפיתוח בבקעת-היאור.

● זרם הרוצח באחדות ערבית מלאה ומיידית, בכל השטחים, לקו זה אין לפי שעה תומכים חשובים.

הכסף במשפחה. היכן עומד גמאל עבד אל-נאצר במאבק זה? השבוע מסר אורח זה, שהגיע לישראל, על שיחה ארוכה עם המנהיג המצרי, בה הביע את דעתו בגילוי-לב רב. הסביר עבד אל-נאצר: "רחק צעיר חושב על נשואיו במושגים מופשטים ואידיאליסטיים. ברגע שהוא מתחנן נעלמים מושגים אלה, והוא מתחיל להבין כי הנשור אין הם דבר מוחשי, בעיה של חיים יומי".

הבעיה העיקרית של מצרים היא חוסר-קרקע ועודף-אוכלוסיה. בסוריה יש קרקע פורייה, לרוב, קיים מחסור בכסף. בי עיראק יש כסף וקרקע הניתנת לפיתוח, וחמכשול העיקרי הוא נחשלות חבברתית, המעוקת חמונעת פיתוח ימלי.

יותר מסיסמה מופשטת. שבירתה משנה לחלוטין את מערכת המשפט. במשפט סודי נמנעת ביקורת הציבור על שופטיו, מעורער אמון הציבור בשופטים, ניתן מקום לקונד יות מסוכנות לרעת הנאשם — ומצד שני מוגן הפרוש מפני אחד העושים המרתיעים ביותר בחברה חופשית: פרסום מעשיו ברבים.

אין זה מקרה, כי בראש המערכה נגד הפומביות עומדים דהקא חוגים בעלי נטיות רודניות מאברות. היה זה מנגנון-החושך ש"זים את החוק המתועב ביותר במדינה, חוק העבירות נגד המדינה, המאפשר להוציא את הנאשם ואת פרקליטו מאולם בית-המשפט, בשעת השמעת עדויות סודיות העלולות לחתוך את גורלו. והיה זה חיים כהן שיום את התיקון לנהל משפטי-הדיבה, שבא לאפשר לנהל משפטים כאלה בסודיות.

אם תנצחנה מגמות אלה, יוכלו כל התת-שרים של ישראל לפשוט כאחת נפשם. אפילו יעזו תובע אמיץ להביאם למשפט, לא ישמע הציבור אלא ידיעה בנוסח זה: "אישיות חשובה נעצרה אמש בגן העצמאות בתל-אביב. אחרי חקירה קצרה שוחררה. המשטרה הטילה איפול חמור על המקרה".

יחסים מרחביים

בעיות של נשואין

בסודאן התחוללה מהפכה צבאית. הרמט"ל נטל לדיו את השלטון, רמז על רצונו לבטל את חוזה חלוקת המים עם מצרים, איים בזאת במישורן על עורקיה-החיים היחידים של שוכני צפון-היאור. היה זה האיום הישיר החמור ביותר שהוטח אי-פעם בפניו של גמאל עבד אל-נאצר.

בתנאים הודיע חביב בורגיבה כי אסר קצין נים מצריים, שזממו לרצחו ולחולל הפיכה בארצו, כנראה בעזרת צבא-השיחור האל-גירי, אשר ייחודית, השוכנות בתוניסיה, הן הכוח הצבאי החשוב ביותר באותה ארץ. כנגדאד מהר הרדיו הממשלתי להודיע את הידיעה מתונים, בעוד שעבד אל-כרים קאסם, בעזרת הקומוניסטים, הצר עוד יותר את צעדיהם של אנשי מפלגת אל-בעת, התומכים בהצטרפות מיידית לרע"ם.

לאורכו ולרחבו של המרחב געשו המאורעות, התנגשו מנהיגים וזרמים רעיוניים. שופרי-התעמולה הרשמיים בישראל, בחור האחילי הרגיל של שמחה לאידם של הערבים, הכריזו על כל מאורע בתרועת-צהלה, כאילו היה נצחון גדול לישראל. אולם ל"מעשה היה רקע המאורעות שונה לגמרי: התנועה הלאומית הערבית, אחרי שהתקרבה אל נצחונה המוחלט, החלה מגבשת, בתהליך של התנגשויות פנימיות מכאיבות, את פניה הסופיים.

ארבעת הזרמים. התחרות העיקרית

עבודה גמסרו בשעתו תיקים חשובים יותר, ואולי גם כדי למנוע את פרישתם מהקואליציה על רקע פרישת אהרון כהן.

● נשארה פתוחה בעית ה"הסדה" אשר מפא"י אינה רוצה בו, מפני שבעליו צפויים להפגנות מתמידות, ולתעמולה עוינת מזיקה בשנת בחירות.

משפט

תת-שר בגינה

אך לעתים רחוקות נרעשת לונדון כמו השבוע. תת-שר החוץ, אחד האישים החשובים בים ביותר במנגנון המדינה, נאסר בפארק ציבורי, בשעת משכב-זכר עם חייל. הוא הושלך לכלא, גנר למחרת היום לבית-משפט השלום, בחברת ידידו.

היה זה אופייני למוקראטיה הבריטית, שאיש לא חלם אף לרגע לטשטש את ה"פרישה, העשויה למראית-עין להבאיש את ריחה של הממשלה בארץ ובחוץ-לארץ. איש לא ניסה לבטל את החקירה, או להעלים את שם הנאשם.

פרשעים אלומונים. מה היה קורה אילו נתפס השבוע תת-שר ישראלי בעבירה דומה? את התשובה לשאלה זו אפשר היה לבקש בשורה של ידיעות, שהופיעו השבוע בעיתוני ישראל. בין השאר:

● נהגו של שר נתפס בהברחה. המש"טרה סירבה לגלות מי השר.

● נהג מכונית פרטית דרס והרג צעיר בן 17 בירושלים. המשטרה סירבה לגלות את שמו.

● חוקרי האוצר הודיעו כי בשערוריית ההברחה הגדולה, בסכום של חצי מיליון דולאר, מעורבים "כמה מן האישים החשובים ביותר במדינה". החוקרים סירבו לגלות מי האישים.

בין תלונותיו המוצדקות של מאיר יערי נגד השב. בפרשת אהרון כהן, השמיץ השבוע תלונה מוזרה על-כך שהממשלה הירשתה בכלל לפרסם את שמו של הנאשם. בכל המקרים האלה בלטה המגמה הגוררת והולכת לבטל את אחד מיסודות המשפט הבריטי הקיים בישראל: פומביות המשפט. תחת זאת התגבש נוהג המפריד בין שני סוגי פרשעים: אנשים סתם ואויבי השלטון, שמותר לגלות את שמותיהם ול"השמיץ ברבים, ואנשים "חשובים", ש"עירום שמם אסור בהחלט.

רק קול אחד נשמע השבוע בישראל נגד מגמה מסוכנת זו. היה זה קולה של שופ"ט-השלום החיפאית הראשית מרים ורלינסקי-שטרקמן, אשר סירבה להעלים את שמו של הנאשם החשוב יוסף פנחסוביץ, שופט-קרי קצות בדרגת שופט-מחוזי, שנאשם בקבלת שוחד.

איפול חמור. פומביות המשפט היא

שרי-הבטחון של רע"ם מצביע על העמדות הישראליות
רחק צעיר אשכנזי על ניפוזין...